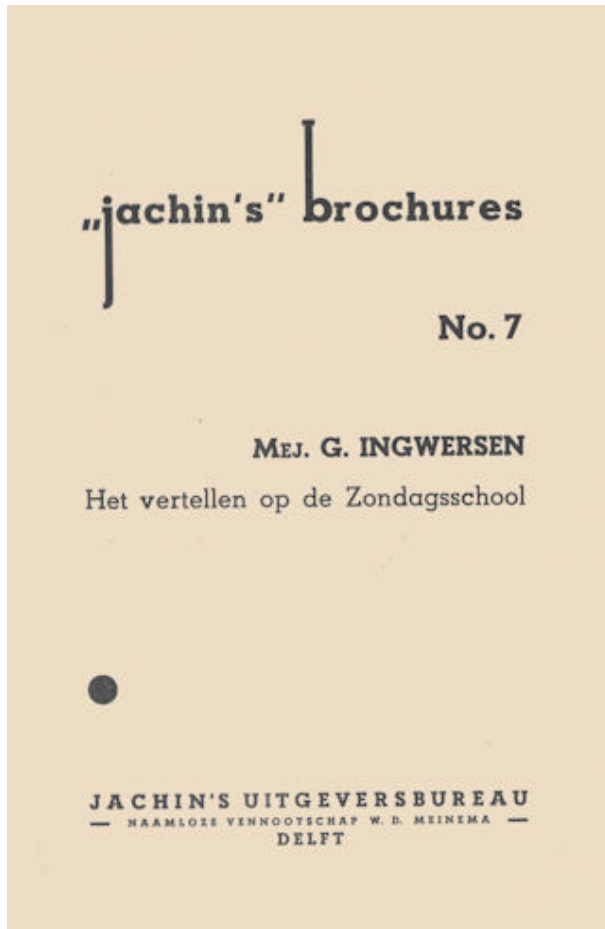

Zondagsschoolboekje

Titel: Het vertellen op de zondagsschool

Auteur: Gesina Ingwersen

Illustrator:

Uitgever: W.D. Meinema N.V., Delft

Druk: 1

Jaar van uitgave: 1940

„jachin's“ brochures

No. 7

MEJ. G. INGWERSEN

Het vertellen op de Zondagsschool

JACHIN'S UITGEVERSBUREAU
— NAAMLOZE VENNOOTSCHAP W. D. MEINEMA —
DELFT

HET VERTELLEN OP DE ZONDAGSSCHOOL

Over het Vertellen op de Zondagsschool is al dikwijls gesproken en er is veel goeds ook over gezegd. Toch zijn we er nog niet over uitgepraat. Omdat, denk ik, allen die in 't Zondagsschoolwerk bezig zijn, telkens weer voelen hoe moeilijk het is, en, omdat ieder persoonlijk het weer leeren moet, is het goed er telkens weer van gedachte over te wisselen.

Wij zijn 't er, veronderstel ik, allemaal over eens, dat 't vertellen op de Zondagsschool, — ik zou liever zeggen, het vertellen voor de Evangelisatie, want het geldt toch ook voor de Evangelisatiesamenkomsten met kinderen in de week — dat dit vertellen verschilt van het vertellen op de Christelijke School omdat op de Christelijke School het evangeliseeren niet op den voorgrond staat, ofschoon, geloof ik, wel eens vergeten wordt dat het evangeliseeren op de Christelijke School niet mag ontbreken. Hier wil ik aan 't eind nog even op terugkomen. Wat 'n oppervlakkige bijbelkennis vinden we vaak bij menschen, die op de Christelijke School geweest zijn. Als iemand, die, niet tot de dommen behoort, nadat ze een jaar den cursus voor het vertellen heeft bijgewoond, erkent: ik heb nooit geweten dat er zoo'n draad door den Bijbel loopt, en dat in 't O. T. ook altijd van den Heere Jezus verteld wordt, dan moet ik wel tot de conclusie komen, dat ze in haar jeugd de Bijbelsche Geschiedenis nooit goed heeft hooren vertellen.

Het vertellen op de Evangelisatiesamenkomsten en Zondagsscholen bedoelt als hoofdzaak de Evangelieprediking.

't Kan ons niet zooveel schelen of onze jongens en meisjes de Scheppingsdagen uit hun hoofd kunnen opzeggen of de 12 zonen van Jacob en de 12 Apostelen; of ze een kaartje kunnen teekenen van de Zendingsreizen van Paulus.

't Is van veel meer belang dat ze na het Scheppingsverhaal weten dat de aarde en de hemel van God zijn, omdat Hij ze gemaakt heeft, dat Hij er daarom alleen iets over te zeggen heeft; dat Hij ze heerlijk en vol wonderen gemaakt heeft en dat wij Hem daarom aanbidden.

3

Ik zeg niet, dat ze de Scheppingsdagen niet mogen kennen of hun kaartje teekenen. Als U daar tijd voor heeft, best, maar de hoofdzaak is 't niet.

We moeten evangeliseeren.

En we moeten vertellen.

Dat maakt het zoo moeilijk.

We moeten boeien en pakken.

Al vertellende het Evangelie brengen.

Wat is 't heerlijk, dat God ons zoo'n groot stuk van den Bijbel in Vertellingen gegeven heeft. Wat zouden we met het werk onder de kinderen beginnen als we alleen brieven of profetiën hadden.

Toch blijven we hiermee worstelen, ook al zijn er verscheidene bronnen, die ons bij de voorbereiding kunnen helpen, en ik neem aan, dat niemand vertelt zonder ernstige voorbereiding.

Ik geloof niets van dien mijnheer die zei, dat hij 't beste vertelde als hij zich niet voorbereid had.

Maar zelfs met deze bronnen zijn we nog niet altijd klaar. Het ene boek verrukt ons door den rijkdom van gedachten die uit het te behandelen onderwerp gehaald worden. Maar hoe ik daar nu een loopend verhaal van maken moet, dat zegt 't mij niet.

Het andere boek vertelt mij het onderwerp op schitterende wijze, maar ik zoek tevergeefs naar een duidelijke Evangelieprediking.

Hoe vertel ik dan toch in een half uur mijn verhaal en breng daarin het Evangelie?

Dat is niet zoo makkelijk te zeggen.

't Is veel makkelijker te zeggen, hoe het niet moet.

Ik zal U zeggen hoe 't niet moet.

1. We moeten niet preeken en niet de toepassing tot het eind bewaren. Zoodra de kinderen merken dat het verhaal uit is en de toepassing begint, gaat de aandacht verslappen.

Als een jongen uit een club, waar groote wanorde heerscht ter rechtvaardiging moppert: „de meester vertelt veels te lang“, ik zeir: „Wat heeft de meester verteld?“ Hij zeir: „o, dat ie ze uit die tuin gesmeten het — maar 't was veels te lang en dat nemen we niet“ — dan vrees ik dat de meester aan 't eind is gaan preeken en toepassen en nee, dat nemen ze niet.

2. We moeten niet ironisch of geestig probeeren te zijn, dat heeft geen uitwerking bij een kind. Op z'n hoogst doet 't kwaad.

4

Ik herinner mij lang geleden, dat een domineé in 't vuur van zijn rede zei: Stuur ze maar naar den Schouwburg, daar kunnen ze wat leeren — ik meen, dat 't de Zondag over 't 7de gebod was — en dat twee oude dametjes na de preek zeiden, dat 't een schande was om de kinderen naar den Schouwburg te sturen. Dat 't ironie was, hadden ze niet begrepen. Nu, met de kinderen is 't niet zoo. Spaar U gerust de moeite bij kinderen ironisch te zijn. Ook geestigheden zijn van geen nut. Misschien dat de allergrootsten er iets van zien, maar de kleinen zeker niet.

Zeer af te keuren is, wat ik eens iemand hoorde doen, toen hij de Kerstgeschiedenis vertelde voor kinderen en volwassenen. Hij vermaakte zich zelf en probeerde ons grooten te vermaken met zijn geestigheden. Maar ik zeg U, dat de zegen voor de kinderen weg was.

3. We moeten ook niet saai of somber zijn. Wezenlijke ernst heeft met saaiheid en somberheid niets te maken.

4. We moeten niet te veel willen zeggen. Wie te veel zegt, zegt gewoonlijk niets. We moeten niet probeeren het heele onderwerp uit te putten en alles wat er mee annex is te verklaren.

5. We moeten niet een verhaal van menschen vertellen en er dan aan 't eind een etiket of plakken waar de naam van den Heere Jezus op staat, zooals de Juffrouw die van Mozes en 't biezenkistje vertelde, en zelfs den naam van God in haar verhaal niet noemde, maar tot slot zei, dat de Heere Jezus de Zaligmaker was.

6. We moeten niet losse op zich zelf staande verhalen vertellen; alsof Abram niets met David en David niets met Daniël te maken had.

7. We moeten niet fantaseeren. Dat doen ze zelf wel. Ik denk aan 't meisje dat vertelde, dat Izak en Rebekka trouwden en dat ze toen om 't perk in 't Vondelpark reden en thuis krentenbrood en limonade kregen.

En 't jongetje dat zei, dat Vader Jacob naar Egypte verhuisde en alles in kranten pakte.

Ik bedoel niet dat we ze niet onder 't vertellen wat locale kennis kunnen bijbrengen, maar er is toch wel bezwaar tegen 't verhaal van Filippus en den kamerling, waarin de weg waarlangs Filippus ging precies beschreven werd en de wegen waarop de Moorman reed en de slaaf die achterop stond, prachtig, maar waarin niet gezegd werd wat Filippus tot den kamerling gesproken heeft. De mijnheer, die verteld had, zei, dat

5

we dat niet wisten, want 't stond niet in den Bijbel. Dit is geen grapje. Dit is historie!

Ik had altijd gedacht, dat 't daarom ging. Kan 't ons nu waarlijk zooveel schelen of de kinderen dezen weg als een Hollandschen weg zien en den wagen als een rijtuig van de Koningin? Is 't niet alleen van belang dat ze weten, dat deze rijke, ongelukkige kamerling een schaaap van den Heere Jezus is, dat door Hem gezocht en bij de kudde gebracht wordt en dat Filippus daarom gaan moet en hem dat moet zeggen, en natuurlijk ook gezegd heeft.

8. We moeten niet hoogdravend zijn en vooral geen termen gebruiken. Er zijn zooveel termen die wij maar klakkeloos gebruiken, zonder dat we zelf precies weten wat ze zeggen willen, b.v. bekeering, door den Geest van Christus geregeerd worden, kerk, enz.

Natuurlijk wil dit niet zeggen, dat we plát moeten worden. Neen, integendeel, we moeten ze ook opvoeden, dat ze den Bijbelstijl en -woorden gaan verstaan; maar we moeten ons toch wel van elk woord rekenschap geven.

Het bespreken van psalmversjes is daarbij van veel nut. „De Heer, die vromen hoedt“, dat laten we ze toch zoo maar niet leeren, zonder te vragen, wat dat zeggen wil.

En als we niet oppassen, blijven ze hardnekkig zeggen: „die getrouwe Heer“.

Zoo dienen we ook een kleine verklaring te geven bij:

Hij heeft gedacht aan Zijn genade, Zijn trouw aan Isrel nooit gekrenkt.

Hij zal ons niet begeven.

Laat mij van 't spoor, in Uw geboën vervat, niet dwalen, Heer, laat mij niet hulpeloos varen.

Hoogdravend zei ik. We kunnen niet eenvoudig genoeg zijn. Een kind weet niet, dat steden het meervoud is van stad; schepen van schip; dat zij stalen beteekent; zij namen weg.

Ik weet van een meisje, die onder haar natuurkundes (zoo jong kan ze dus niet geweest zijn) de vraag vond: Zaagt gij wel eens een barometer? en aan haar vader vroeg: Vader, heb U wel es een barometer gezaagd?

Dit alles moeten we niet. In al dit negatieve zit toch ook iets positiefs. Wat moeten we dan wel?

Vóór we kunnen zeggen, hoe 't wel moet, zullen we er ons ernstig rekenschap van moeten geven: in de 1e plaats voor wie

6

we vertellen; in de 2e plaats wat ons doel is met de vertelling. Voor wie vertellen we?

Ik bepaal mij nu tot de jongens en meisjes van 6—11 jaar, de leeftijd, waarvan wij gewoonlijk het grootste aantal op onze samenkomsten hebben. Wat daar onder is heeft een aparte behandeling noodig. Wat daar boven is kan ook anders behandeld worden.

Deze 6—11 jarigen dan gaan als regel niet op de Christelijke School, ze komen uit gezinnen waar de Bijbel niet bekend is. Ze hooren dus 1, op z'n hoogst 2 maal in de week de Bijbelsche Geschiedenis vertellen.

Daar zijn er zelfs die zoo maar 's komen binnenvallen, meegenomen door buurmeisje of buurjongen. Dat mag toch bij ons. En al behoeft ik mij nu niet geheel en al naar zoo een te richten, ik zal er toch rekening mee houden. Daarbij is 't een publiek, dat zeer makkelijk verhuist. Nauwelijks heb ik ze een paar maanden, of, weg zijn ze weer.

Van deze kinderen kan ik gerust zeggen, dat ze er zoo goed als niets van weten.

Denkt U, als ze een jaar geleden de Schepping hebben hooren vertellen, dat ze er dan na dat jaar nog veel van weten?

Wij behandelen, geloof ik, Zondagsschool en Evangelisatie veel te veel als een college, waar de Prof. voort gaat zonder te vragen of zijn studenten het vroeger behandelde door hebben.

Mijn 2e vraag is: Wat is mijn doel met 't vertellen?

We weten natuurlijk allemaal, dat we moeten trachten, de kinderen tot het geloof te brengen.

Laten we dit nu goed vasthouden. We moeten deze onwetende kinderen trachten tot het geloof te brengen. We moeten zóó vertellen, dat hun hartjes bewogen worden tot liefde voor God en den Heere Jezus.

Ik behoeft hier toch niet te zeggen, dat dit alleen het werk van den Heiligen Geest is. De Heilige Geest wil ons als instrument gebruiken en we zullen dit werk dus zoo goed mogelijk moeten doen.

Hoe dan?

Zoo.

Ik moet al vertellende zooveel goeds zeggen van God, van Zijn liefde, Zijn trouw, Zijn lankmoedigheid, Zijn barmhartigheid en bereidheid om te vergeven, dat ze niet anders kunnen dan dien God liefhebben; dat ze na 't vertellen met hun hart

7

zingen: God heb ik lief, want die getrouwe Heer hoort mijne stem, mijn smeekingen, mijn klagen.

Ik moet den Heere Jezus zóó heerlijk maken, een Toevlucht in smart, een Redder in nood, de Verlosser en Heiland, dat ze 't straks meenen, als ze meezingen: Veilig in Jezus' armen, Veilig aan Jezus' hart.

U hoort toch niet bij de menschen, die zeggen, dat kinderen niet geloovig en godvreezend kunnen zijn. Waarvoor brengen we ze dan 't Evangelie?

Er zijn menschen die zeggen, dat geloovige kinderen onuitstaanbare kinderen zijn. Niets is minder waar. Evenmin als een geloovig mensch een vervelend mensch beteekent.

Ja, als 't alleen uiterlijke braafheid is en zoo eigengerechtigheid wordt. Maar als een kind waarlijk den Heere Jezus liefheeft en op zijn kindermanier God wil vreezen, dan is dat even waar als bij een mensch en wij zullen er rekening mee houden en er heel teer en voorzichtig mee omgaan. 't Zal de vraag zijn, wie er dichter bij staan, de kinderen of de volwassenen.

Als een klein kereltje op Kattenburg na de vreeselijke oorlogsdagen mij vertelt, dat de Heere Jezus lief is, want die heeft gemaakt, dat de oorlog niet langer duurde, dan ga ik dat met mijn groote-menschenwijsheid niet uitrafelen, maar dan prijs ik met hem den Heere Jezus, die ons bidden hoort.

Maar ik moet de kinderen ook doen beven voor Gods heiligheid en gerechtigheid in zijn straffen over de goddeloze wereld, opdat ook iets van den schrik des Heeren ze tot bekeering bringe. En als ik spreek over God als de God der liefde, moet ik ze leeren dat dat dan niet wil zeggen dat God maar alles over z'n kant laat gaan, want dat Hij heilig is en de zonde niet zien kan.

Ik zal al vertellende spreken van 't volk van God dat Hij lief heeft en goed doet, zóó, dat ze er jaloersch op worden en de wensch in hen wakker wordt om daar bij te mogen hooren.

Ik moet ze, al vertellende brengen tot het kennen van de zonde, hun eigen, persoonlijke kinderzonde, opdat de Heere Jezus waarlijk hun Zaligmaker zij.

Onnoodig te zeggen dat ik dit alles niet vertellen kan als ik er niets van weet. Als ik zelf God niet ken in Zijn liefde en ontferming kan ik er ook niet over spreken.

Als de Heere Jezus niet persoonlijk mijn Zaligmaker is, voor mijn zonden, hoe zal ik dan van Hem vertellen?!

Als ik zelf niet weet hoe heerlijk 't is tot het volk van God

8

te behoreen, wat zal ik dan probeeren het den kinderen duidelij te maken?

Dit alles moet ik dus zeggen in mijn vertelling. Vertellen, d.w.z. de menschen om wie 't verhaal speelt laten leven en handelen, de omstandigheden zoo schilderen, dat de kinderen die zien gebeuren.

Er was eens een Juffrouw die zei, dat ze de Voetwassing zoo graag vertelde omdat er zooveel mechaniek in zat.

Waarom ze dat nu precies bij de Voetwassing zoo vond, begrijp ik niet, maar dat ze een verhaal met mechaniek preeferde is ons allen wel duidelijk. Een verhaal, waarin iets gebeurt, iets, wat we kunnen schilderen.

Ja, en dan moet ik zoo schilderen dat de kinderen er mee in betrokken worden, dan moet het zoo verteld worden, dat, als Jozef den kuil in gaat zij mee den kuil ingaan, mee verkocht worden naar Egypte, mee Koning worden, dan moeten ze met de broers voor Jozef staan te sidderen en den dood verwachten en met hen vergeving ontvangen.

Als Jericho belegerd wordt, moeten ze met de Kanaanieten op den muur beven voor wat er gebeuren gaat. Een prachtig staaltje van spannend vertellen mag ik U wel even memoreeren.

De Juffrouw vertelde dat de Kanaanieten daar op den muur toekeken; de Israëlieten liepen om de stad; zwiingend gingen ze naar huis; de spanning op den muur groeide; ze hadden wel van den God van Israel gehoord, dat die machtig was en wonderlijke dingen deed; dat de Israëlieten den zevenden dag niet naar huis gingen, maar een tweeden omgang maakten en een derden en — als ze er toch eens inkwamen! — Opeens een vinger.

„Juf, ik was op de plee gaan zitten, had de deur op 't hakje gedaan.“

Ze moeten ook met de Israëlieten rustig en geloovig achter de ark gaan, omdat te zien dat God bij Zijn volk is.

Ze moeten met Saul den strijd doormaken, wachten of niet wachten op Samuel, op den Heere, ze moeten met Samuel toornen tegen den ongehoorzamen, ongeloovigen Koning, ze moeten voelen dat deze Saul de Koning niet zijn kan voor het volk van God, dat er een ander komen moet, die het volk gelukkig maken zal.

Hun hart moet er in betrokken zijn. Als Saul voor de verleding bezwijkt, moet 't in hen gaan leven: zoo kan ik ook vallen.

Als ik de Zondvloed vertel, moeten ze er iets van mee maken: 9

Als ik van Abrams roeping vertel, dan houd ik de lijn vast: Schepping, Zondeval, Kaïn en Abel, — en nu was de wereld zoo vol goddelooze menschen.

't Leek wel of niemand meer God vreesde en aan Zijn belofte dacht.

Maar God zelf heeft gezegd, dat er een volk zou zijn, dat Hem kende en naar den Heere Jezus verlangde.

Dan ben ik aan mijn verhaal.

En als Abraham zich heeft los gescheurd van zijn huis en gehoorzaam Gods stem volgt, dan vertel ik, hoe de Heere ons allemaal roept, om Hem te volgen en dan moeten we allemaal veel loslaten.

Dat is zoo moeilijik.

Hoe kunnen we dat? Hoe kon Abram dat? Alleen als hij geloofde, wat God zei en dat kon hij alleen gelooven, wanneer God met Zijn geest hem wilde regeeren, en dat kan alleen maar als de Heere Jezus onze zonden heeft weggenomen en ons zoo weer kinderen van God gemaakt heeft. Want dat God allen bij zulke menschen wonen wil. Daar heeft Abram al iets van mogen zien; en als wij nu van Abram lezen, dan zien wij daar ook al iets van. Dat de Heere Jezus ook voor Abram komen zal en zijn zonden zal wegnemen en dat Abram daarom nu al een kind van God mag zijn, en gehoorzaam kan zijn. Maar de Heere Jezus heeft daarvoor alles moeten verlaten, Zijn hemel, Zijn troon, al Zijn rijkdom, en toen Hij eindelijk kwam, was Hij zoo arm, dat Hij zelfs geen huis en geen bedje had.

Nu kom ik tot mijn laatste vraag. Wat zal ik dan nu vertellen.

U zegt: natuurlijk mijn rooster. Goed, ik heb hier een willekeurige rooster.

Als 1e onderwerp vind ik Genesis 2.

Niet waar, we weten nu allemaal goed, wie daar voor ons zitten.

Voor zulke kinderen moet ik nu vertellen Genesis 2. Daar staat veel in.

In vs 1: de heele Schepping.

In vs 2 en 3: de instelling van den rustdag.

In vs 4, 5 en 6: het kruid des velds en de damp die opging.

In vs 7: de Schepping van Adam.

In vs 9—15: beschrijving van den hof en den boom des levens. 11

de deur van de ark gaat dicht, 't is uit, te laat. De kreten van berouw: „Och, had ik maar . . .“ moeten ze kunnen begrijpen, en ze moeten zien, dat er eenmaal een dag van afrekening komt, waarin de goddelooze wereld vergaan zal en 't volk van God behouden wordt. Ze moeten overtuigd zijn van de lankmoedigheid en rechtvaardigheid Gods, die 120 jaar gewaarschuld heeft.

En zoo zou ik den Bijbel kunnen doorgaan. Ook in 't N. T. Zij moeten op het bed liggen, ziek en verdrietig. Waarom? Alleen maar omdat ze ziek zijn? Nee, daar is groter verdriet en daar kan de Heere Jezus hen van verlossen.

Ze moeten met Johannes den Dooper in de gevangenis gaan begrijpen, dat als de Koning gehaat en vervolgd zal worden, de voorlooper ook niet anders verwachten kan. En er is goed verteld, en het meisje heeft goed geluisterd, als ze zich niet laat troosten met de verzekering, dat Johannes de Dooper naar den hemel ging en daar rijk en gelukkig was, maar zij opmerkte: Nou, het-ie ok wat an, zonder hoofd!

En als ik dat allemaal goed gedaan heb dan ben ik er nog niet.

Ik moet de lijn laten zien, die loopt van de Schepping, over Pinksteren, de stichting van de gemeente, en de wederkomst van Christus. Daarom hangt zooveel van mijn aansluiting af: mijn verhaal in verband zetten met het vorige.

En dan, 't moeilijkste van alles, ik moet ook in het O. T. in iedere vertelling den Heere Jezus laten zien.

Als ik van Kaïn en Abel vertel, dan houd ik de lijn vast van Schepping, zondeval, splitsing geloovigen en ongeloovigen, zooals ik in ieder verhaal de lijn moet vasthouden; dan vertel ik hoe Abel wel in den Heere Jezus geloofde en Kaïn niet; hoe er altijd maar 2 soorten menschen zijn, niet goede en slechte, maar geloovige en ongeloovige, en dat de ongeloovige de geloovige haten, omdat ze God haten.

Zoo Kaïn-Abel; hoe altijd die strijd blijft, — als daarom eenmaal dat Kind komen zal, dat God beloofd heeft, de ongeloovige wereld Hem ook haten zal, — dat Kaïn eindelijk Abel doodslaat, dat dat ons niet helpen kan —, maar dat de Heere Jezus gedood wordt en daardoor ons redt, dat de duivel denkt Gods werk verstoord te hebben, en dat de Heere Jezus nu niet kan geboren worden, maar dat de Heere God aan Adam en Eva een anderen zoon geeft, die de over-over-grootvader van den Zaligmaker wordt en dat Gods belofte altijd uitkomt. 10

In vs 15: Gods opdracht aan den mensch om den hof te bouwen en te bewaren.

In vs 16 en 17: het proefgebod.

In vs 18, 19 en 20: Adams werk en eenzaamheid.

In vs 21—25: Schepping van Eva, de verhouding van Adam en Eva en hun samenleven voor God.

In vs 25: zij waren beiden naakt en zij schaamden zich niet. Duizelt het U niet, als U zich voorbereidt om dit te gaan vertellen aan Uw klasje of clubje, dat zoo goed als niets weet?

Moet ik niet beginnen met iets te zeggen van den Bijbel zelf. Dit moeten ze toch weten, de Bijbel is het Woord van God en elken keer als we daarin lezen of daaruit vertellen spreekt God tot ons. Daarom moeten we zoo eerbiedig zijn als de Bijbel gelezen wordt, of als ze een psalmversie opzeggen of zingen, want dat is ook uit den Bijbel. Als onze eigen menschen dit beter begrijpen, zou niet de heele kerk het voorlezen van het psalmversie benutten om jassen en mantels aan te trekken. Daarom moeten we ook alleen maar gehoorzaam luisteren naar wat God zegt.

Bij de groteren kan ik iets verder gaan: de Bijbel is niet een boek, waarin we gaan lezen om te zien, of 't waar is wat er in staat, maar om te zien of ik wel weet wat de waarheid is. En als ik 't anders vind of denk, dan de Bijbel, dan heb ik ongelijik en niet de Bijbel.

Maar we kunnen Gods stem niet verstaan; dat kan alleen maar, als Hij maakt, dat we die verstaan. Je weet wel van de Radio. Daar spreekt ergens iemand, maar als ik de radio niet aansluit en de knoppen niet omdraai, dan hoor ik die stem niet.

Nu, zoo iets is 't ook met den Bijbel. Als God ons niet aansluit, dan hooren we hem niet.

Daarom bidden we voor dat we den Bijbel gaan lezen, of God geven wil dat we Zijn stem hooren.

Ik wil ook iets over God zelf zeggen: dat Hij er was in 't begin en altijd geweest is, want Hij is eeuwig en wij menschen niet, en dat Hij daarom alleen zeggen kan hoe alles er gekomen is, de lucht en de zon en de bloemen en de menschen, en dat er menschen zijn die denken, dat zij 't beter weten dan God, maar dat die dom en eigenwijs zijn.

En dat God zelf 't ons verteld heeft en dat dat in 't begin van den Bijbel staat, het 1e Boek dat heet daarom Genesis: Wording. Dit ook voor de groteren.

Hier heb ik toch wel 10 minuten voor noodig, als ik dat rustig doen wil. 12

Blijf mij dus 20 minuten voor Genesis 2. Eigenlijk vind ik voor 't merendeel van deze kinderen een half uur te lang. Ik kan niet alle punten, die ik opgenoemd heb, in dien tijd behandelen.

Ik moet een keuze doen en mij afvragen: Wat wil ik in dit half uur zeggen?

Mij dunkt dit:
De Heere God heeft alles gemaakt, ook de mensch. Hij heeft de mensch koning gemaakt over de heerlijke aarde. De mensch was rijk en gelukkig omdat God hem lief had en bij hem was, en God had een verbond met de mensch gemaakt en gezegd: als je mij gehoorzaam bent, zul je altijd gelukkig blijven en nog gelukkiger worden.

Daarom het proefgebod.
Tot slot moet ik dan zeggen, dat de mensch niet gehoorzaam geweest is en daarom niet gelukkig gebleven is en dat het nooit weer goed kan worden als God 't zelf niet weer goed maakt.

Dit moet ik zeggen.
Al 't andere zou weg kunnen blijven.
Dus moet ik mijn verhaal zoo opbouwen, dat ik dit gezegd heb. En heusch, daar heb ik al mijn tijd voor noodig.

Ik moet mij dus beperken.
Dit nu geldt voor ieder onderwerp: beperking, beperking. Als 2e onderwerp vind ik in dezen rooster den Zondvloed. Maar ik kan Genesis 3 niet missen.

Want ik wil in al mijn vertellen van het O. T. terug kunnen wijzen op de belofte: Ik zal een mensch geven, die wél gehoorzaam is, die niet luistert naar den duivel, maar hem overwint en die de menschen weer terugbrengt bij God en ze weer gelukkig maakt.

Vergeet U niet, dat we afgesproken hebben, dat deze kinderen zoo goed als niets weten en dat ik niet van den Zondvloed vertellen kan en de ongelooovige wereld, als ze niet weten wat deze wereld dan niet geloof, en dat eindelijk de wereld verloren zal gaan, omdat ze niet gelooven in dat beloofde kind.

Zoo wil ik ook alle jaren vertellen van den Uittocht uit Egypte en het Paaschlam, omdat ik daarheen terugwijzen wil, als ik van den Heere Jezus vertellen zal.

Zoo zou ik bij deze kinderen alle jaren eenige hoofdpunten altijd maar weer willen vertellen.

Schepping, Zondeval, Kaïn en Abel, Abram, Mozes, Uittocht, Samuel, Saul, David, Scheuring, Wegvoering, Daniël, altijd maar weer, zoodat we een grond krijgen, waarop we in de hoogere klassen kunnen voort- en uitbouwen; de groote lijn, waaromheen zich dan voor zoover we tijd hebben de andere onderwerpen groepeeren.

En laten we dan ook voor die andere onderwerpen toch verhalen nemen, waarin ik niet zulke goocheltoeren hoef uit te voeren om van den Heere Jezus te spreken.

Waarom zal ik voor deze kinderen het verhaal van de Rechabieten vertellen of het boek Esther? Zoo hooren ze van alles wat en de hoofdzak gaat voor ze verloren.

Ik verbeeld mij niet, dat nu ik dit alles gezegd heb, wij over dit onderwerp uitgepraat zijn.

Ik zal al zeer voldaan zijn, als ik U misschien een stapje verder heb mogen brengen naar het ideaal.

Als wij ernst met dit werk maken, zal 't ons steeds meer blijken, dat wij allen, een voor een, week aan week worstelen moeten om ons onderwerp in vertelvorm bij de kinderen te brengen.

Dit is geen werk, wat wij op onze sloffen af doen en wie 't zóó maar uit zijn mouw schudt, begrijpt niet, dat dit werk geestelijk is en wij telkens weer geestelijk gestemd moeten zijn om het te kunnen doen.